

MAGYARSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre ——— 3.—	Negyedévre ——— 3.60
Félévre ——— 6.—	Félévre ——— 7.—
Egész évre ——— 12.—	Egész évre ——— 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Hirdetések petit számítású, díjszabás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Furcsa állapotok.

Budapest, október 2.

A véletlen az utóbbi időben néhány fölöttébb furcsa és nyugtalanító jelenséget vetett föl-színre. Mikor leégett a Párisi Áruház, kiderült, hogy ennek a nagy vállalkozásnak külföldi tőkései úgy szerződtek az alkalmazottaikat, hogy ezeknek a szegény embereknek fölmondási jogát egyszerűen konfiskálták. A rémes katasztrófa körülbelül száz családot, tehát sok száz lelket fosztott meg a kenyertől. A végzetes szerencsétlenség lesújtó hatása alatt ugyan felbuzdult a részvét, a könyörület s a jótékony adományok pillanatra enyhítették a tüzkatasztrófa áldozatainak szükségét. De arra kell gondolnunk, hány ilyen üzlet lehet a fővárosban, ahol az alkalmazottak hasonló föltételekkel állanak kondícióba, mint a Párisi Áruházban. Napról-napra szaporodnak azok az óriás üzletek, amelyek óriás árnyokkal az emberek összes szükségleteire berendezkednek s szédítő versenyükkel irtják az apróbb egzisztenciákat maguk körül. A kisebb kereskedő, akinek ma még virágzó nyitott üzlete van, egy szép reggelen arra ébred, hogy szemben vele hatalmas palota épül a földszinttől a harmadik emeletig erő üzlethelyiségekkel. Amint pedig a nagy áruház megnyílik, a kis-kereskedő becsukhatja boltját s mehet kondíciót kérni a nagy áruház főnökétől. A független kereskedőből rövid idő alatt így válik jogfosztott proletár, akinek kenyere, egzisztenciája a főnök szeszélyétől függ. Nyilvánvaló, hogy ez veszedelmes, valósággal antiszociális állapot, amelyen hamarosan és okvetetlenül segíteni kell. A kisebb kereskedelmi alkalmazottak fölmondási idejét törvényben kell megállapítani, illetve a főnők álló törvényt olyan toldással kell pótolni, hogy a törvény betűjével vagy szellemével ellenkező minden megállapodás, amelyet a szegény alkalmazottól a tőke urai kikényszerítenek, semmis és kötelező ereje nincs.

Vagy mit szólunk ahhoz, amit most a szemétdobó kocsisok sztrájkjánál tapasztaltunk? A főváros közönsége eleinte élcelődött azon, hogy egy-két napon át nem viszik el a házaknál meggyülemlett szemetet. De csakhamar komoly megdöbbenés ült az arcokra, mikor híre ment annak a veszedelmes zendülésnek és véres zavargásnak, amelyet a sztrájkoló kocsisok támasztottak. Kevés hiba, hogy föl nem koncoltak egy egész rendőrcsapatot s hogy ki nem fosztották a nyugati pályaudvar raktárait. A sztrájk ugyan hamarosan véget ért, mert a fuvarozó vállalatok tulajdonosai a kocsisok követeléseinek háromnegyed részét teljesítették, de azért utólag is nagyon érdemes elmélkednünk arról, mi hajtotta az elkeseredésnek ilyen végleteibe ezeket a szegény embereket. A kocsisok heti nyolc forint bérért naponként majdnem tizenhat órán át

dolgoztak. Vasárnap sem volt nyugalomuk, pihenőjük pedig legfeljebb akkor, amikor valamelyiket elcsapták. Ez, tudniillik az elcsapatás, minden fölmondás és kárpótlás nélkül bármikor megtörténhetett. Az ilyen kocsisnak sorsa volt tehát a folytonos munka, a szakadásig feszített robot, amit tőle követeltek s a fővárosi drágasághoz képest aránytalanul csekély fizetés, amit neki megadtak. Évekig tartott ez az állapot, éveken által gyülemlt föl az a keserűség, amely most szerdán fölrobbant.

Nemde nyugtalanító gondolat, hogy a kizsákmányolásnak ilyen rendszere sok-sok ember lelkében szítja az elkeseredést és a gyűlöletet, amelynek a kitörései alkalomadtán a társadalmi békét, a polgárok testi és vagyoni épségét a legnagyobb mértékben veszélyeztetik. Az alacsony munkabérek talán menti és magyarázza az általános gazdasági pangás, amelyen, sajnos, egyelőre nem is segíthetünk. De semmiféle gazdasági pangás nem igazolja az önkényt és annak eltűrését, hogy sok ezer munkabíró magyar embert, mint jogfosztott páriákat, kapzsi emberek kizsákmányoló kedvének teljesen védtelenül ki tegyünk.

Nem okos dolog tehát, hogy nálunk a közvélemény figyelmét a magas politika teljesen elnyeli, azzal azonban, ami körülötte történik, ugyszólván senki sem törődik. Késő az ijedés, a policáj, a szurony, a golyó, amikor a veszedelem már a nyakunkon van. A társadalom lelkiismeretének kell fölébrednie, hogy az ilyen bajokat megelőzhessünk.

A válság.

Budapest, október 2.

A magyar politikai válság egére ismét odanehezdedt az a sűrű ködfátyol, mely mögött nem tudjuk, hogy a békés megoldás napjának sugara, vagy újabb szenvedelmeknek viharai rejtőznek-e? Odáig jöttünk, hogy most már nincs csakugyan senki, aki a helyzetet irányítaná és azt sem tudjuk, hogy mit hoz a holnap s mit határoz a felség, ha császári vendége, az orosz cár, visszautazik két világrész óriási területét elfoglaló, nagy birodalmába. Kiket hallgat meg újra s kit ruház fel bizalmával, hogy a magyar képviselőházban a parlamenti békeséget s így az országban a törvényes állapotot helyreállítsa? Olyan kérdések ezek, melyekre ma még a legbeavatottabb politikusok sem tudnak feleletet adni. Állapotunk hasonlatos most a sötétben tapogató emberéhez, aki legjobb szándéka mellett sem találja meg a világosságot árasztó villamos gömb gombját.

Mint már tegnap is megírtuk, politikai, különösen szabadelvű politikai körökben a legnagyobb, várakozásteljes bizalom ez idő szerint a szabadelvű párt katonai programját előkészítő

kilences bizottság működése felé irányul. Ennek a bizottságnak eddigi tárgyalásairól egyes lapokban a legkülönbözőbb s általában pesszimistikus híradások jelentek meg. Nevezetesen, hogy gróf Apponyi Albert és volt nemzetipárti elvtársai és a bizottság többi tagjai között a nemzeti követelmények legfontosabb tételeire vonatkozólag oly erős eltérések merültek volna fel, amelyek miatt már a kiegyenlítésnek lehetőségéről is lemondottak. Nevezetesen azt állítják, hogy a bizottságnak azok a tagjai, akik az ugynevezett ó-szabadelvűekhez tartoznak, még arra sem hajlandók, hogy a magyar ezredeken a magyar szolgálati és vezényleti nyelvnek csak elvi biztosítását is beveggyék a megbízatásuk eredményeként a szabadelvű párt plénuma elé terjesztendő programba. Ezzel szemben gróf Apponyi Albert ragaszkodik ahhoz, mint ahogy ragaszkodnia is kell, amit nemzetének huszonöt éven keresztül hirdetett s a magyar vezényleti nyelv kérdése fölött elvi fentartás nélkül semmiféle célszerűségi szempont kedvéért nem térhet napirendre. Mindezen hírlésekből hivatkozott laptársaink azt hámozzák ki, hogy a kilences bizottság különböző felfogásának eredményeül egy kisebbségi és egy többségi programjavaslatot terjesztenek majdan a szabadelvű párt nagy értekezlete elé. A többségi javaslat egyszerűen ki fogja kapcsolni a nemzeti követelmények sorozatából a leghevesebben vitatott tételt, a magyar szolgálati és vezényleti nyelvet, a kisebbségi programjavaslat ellenben mindezeket tartalmazni fogja, annál is inkább, mert az e pontot nélkülöző program nem adhatja vissza ennek az országnak, de a koronának sem a politikai nyugalmát.

Hogy a kilences bizottság egy kisebbségi és egy többségi javaslatot terjeszt a szabadelvű párt elé, annak lehetősége feltétlenül csakugyan nincs kizárva. Ha valóban így történne a dolog, akkor megjövendölhetjük és tessék tudomásul venni, hogy az idők úgy érlelték meg a helyzetet, miszerint a szabadelvű párt tulnyomó többsége az Apponyi-féle programjavaslatot tenné magáévá.

A szabadelvű párt ugyanis ismeri e tekintetben a nemzet hajlíthatatlan akaratát. Tanuja volt a nemzeti erő-forradásnak, a lelkek ébredésének, melyek törhetlenül kifejezést kaptak az államunk, magyarságunk mindenütt érvényesüljön, különösen ott, ahol ezt törvényeink is biztosítják, tehát a közös védelemre hivatott hadsereg magyar ezredeiben is. Ezt az akaratot a szabadelvű képviselők leg-többjének a saját választókerülete, de a törvényhatóságok, városok, községek határozatai is tudtul adták s ezzel ma szembeállani, egyenlő volna a nemzeti akarat megnyilvánulásának semmibevevésével. Aki pedig erre az utra lép —

tudják ezt ma a szabadelvű párti képviselők is — az a nemzet bizalmára a jövőben egyáltalán nem számíthat. Azok a szabadelvű politikusok, akik ott a bizottságban ma tisztán amiatti skrupulózitásból kapcsolnak ki programjavaslatukból a magyar szolgálati és vezényleti nyelv kérdését, hogy e javaslatot a felség így nem fogadná el, azok elfeledkeznek arról, hogy nekik nem azt kell előterjeszteni a szabadelvű pártnak, hogy mi a korona fel-fogása, hanem azt pártjuknak, ezen keresztül az országgyűlésnek, az új kormányának és így a királynak, hogy mi a nemzetnek közvéleménye. A nemzeti követelményeket magában foglaló bizottsági programjavaslatnak bizonyára úgy lenne majdnem törhetlen ereje, ha e mellett az egész szabadelvű párt tömörülne. Ha azonban a két javaslat között — a legnagyobb valószínűséget feltételezve — középarányban oszlanának meg a vélemények, akkor az következnek be, hogy irányadó helyen egyiket sem s így az egész szabadelvű pártot sem vennék figyelembe.

Előző számunkban konstatáltuk mi is azt a politikai hirt, hogy a Felső Láng Lajos kereskedelmi minisztert bizná meg a kormányzati ügyek további ideiglenes vezetésével. Természetesen ezt nem úgy értettük, mint hogyha a kormányzat vezetését gróf Héderváry csak úgy egyszerűen átadná Láng Lajosnak, ami egyszerűen közjogi abszurdum volna, hanem úgy, hogy Láng legfelsőbb kéziratával bizatnék meg a kormányzati ügyek ideiglenes továbbvitelével. Mint most megbízható forrásból értesülünk, a Láng Lajos designált miniszterelnökségéről felmerült kombinációk nem felelnek meg a valóságnak. Hiszen ha a korona a jelenlegi kormány tagjai közül választaná ki az állami ügyek továbbvezetésére a miniszterelnököt, az bevett szokás szerint az a kormányfő volna, akinek minisztersége a legrégebb.

Az ilyen miniszter most Lukács László, aki azonban nem vállalván a megbízatást, utána mint legrégebb miniszter, *Dardnyi Ignác* föld-

mivelésügyi miniszter következnek a kormányzati ügyek vezetésében. Mindeme kérdésekre azonban a jövő hét első napjai adják meg a felvilágosító választ.

A politikai helyzetre vonatkozó egyéb értesüléseinket különben a következőkben csoportosíthatjuk:

A képviselőház holnapi ülése.

Megirtuk már, hogy az ellenzéki képviselők közül huszan írásbelileg kérték fel *Apponyi Albert* grófot a ház szombatra való összehívására. Az összehívás tervezői közül *Holló Lajos*, *Molnár Jenő*, báró *Kaas Ivor*, gróf *Zichy Jenő*, *Eötvös Károly*, *Beóthy Akos*, *Lovász Márton*, *Okolicsányi László*, *Visonlai Soma* és *Lendl Adolf* ma délelőtt 11 órakor a képviselőház al-einöki szobájában értekezletre jöttek össze és megvitatták a holnapi ülés teendőit.

Megállapodás történt arra nézve, hogy a képviselőház holnapi ülésén a Ház összehívását *Holló Lajos* és báró *Kaas Ivor* indokolják meg. Azután *Holló Lajos* vagy *Tóth János* a három-éves katonák ügyét teszik szóvá. Gróf *Zichy Jenő* bejelentette, hogy ő is fel fog szólalni ez ügyben.

Tanácskozás tárgyát képezte az ellenzék magatartása is az esetre, ha a kormány tényleg nem jelennek meg a holnapi ülésen. Ha ez bekövetkeznék, akkor hivatkozással az 1848. évi III. t.-cikk 29. szakaszára, mely szerint a kormány köteles az országgyűlés mindkét házban esetleges felszólításra megjelenni és a szükséges felvilágosításokat megadni: indítványozni fogják, hogy a kormány megjelenésre kényszeríttessék.

Lendl Adolf bejelentette, hogy a lugosi görög katolikus román püspök, az egyházmegyéjének lelkészeit körlevélben arra szölitotta fel, hogy a szószékről hívják fel a katonák sorban álló hívőket az október elsején való önkéntes jelentkezésre. Ezen körlevél ellensúlyozása céljából *Lendl Adolf* a választó kerületének görög katolikus lelkészeit holnap *Buzásra* értekezletre hívta egybe és reméli, hogy a pópákat sikerülnie fog szándékuktól eltéríteni.

Az értekezlet folyamán érkezett meg *Ugron Gábornak* *Holló Lajos*hoz intézett sürgönye, amelyben *Ugron* kéri, hogy a holnapi ülésen alkalom nyújtassék neki a felszólalásra.

A jelenlevők megbízták *Holló Lajos*t, hogy a

mai tanácskozásról értesítse a *Kossuth* elnökléte alatt álló függetlenségi pártot is és igyekezzék az ellenzék ezen árnyalatával megállapodásra jutni a képviselőház holnapi ülésének tárgyalási menetére nézve.

A szabadelvű párt.

A szabadelvű pártkörben tegnap este nagyobb számmal jelentek meg a képviselők. A miniszterek közül ott voltak: *Dardnyi*, *Lukács*, *Wlassics* s a pártnak több vezető tagja. Az általános eszmecsereben szó volt a háromévüket kiszolgált katonák visszatartásáról, továbbá vitatták azokat az okokat, melyek gróf *Héderváry* parlamentbeli bukására vetnének némi világosságot.

Szóba került természetesen a lemondott kormány és a szabadelvű párt magatartásának kérdése a szombati képviselőházi üléssel szemben. A párt jelenlevő tagjai elfogadták azt a magyarázatot, — hogy miután érdemleges határozatot hozni a szombati ülésen úgy sem lehet, továbbá, miután a kormány jogosan hivatkozik arra, hogy nincsen többsége, ennél fogva nem is fog megjelenni az ülésen. Elhatározták tehát, hogy egyöntetű megállapodás céljából ma este hét órára összehívják a pártértekezletet. Az a terv, hogy a párt ragaszkodni fog elhatározásához, hogy mindaddig ülés ne legyen, míg végleges kormány nem lesz. Ennek az álláspontnak a kifejtésével, miután miniszter nem lesz jelen, *Hodossy Imrét* fogják megbízni. Együttal *Hodossy* ki fog terjeszkedni a harmadik évüket szolgáló katonák ügyére is és azt fogja indítványozni, hogy ebben a kérdésben a Ház ne határozzon, mert nem léven kormány, nincs kinek utasítást adni a teendőkre. Egyben azt is kifejezni szándékozik, hogy a bentartás jogos, mert törvényen alapszik.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi párt tagjainak nagy része távol van a fővárostól, de a holnapi ülésre a távollevők ugyátszik majdnem kivétel nélkül visszatérnek Budapestre. A fővárosban levő függetlenségi képviselők tegnap este megjelentek a pártkörben, majd a Balaton-kávéházban s várták a szabadelvű pártból a helyzetre vonatkozó kiszivárgó híreket. Így értesültek arról, hogy ismét *Szell Kálmán* miniszterelnöksége került előtérbe, amit nagy megnyugvással fogadtak. Arra az esetre azonban, ha *Szell Kálmán*

Üzenetek a másvilágról.

— A Magyarország tárcája. —

Irta: Magyar Gyula.

II.

Egy szép asszony ennek a megrázó, kísérteties tragédiának a hőse; egy ifju menyecske, akiért első, meghalt férje eljött s kiragadta a második férj ölelő karjai közül s vitte magával a vizek habjain át a halál birodalmába. Deák Ferenc unokahuga és keresztlánya, Zs. Szilárda, Zs. Antal zentai kir. közjegyző lánya volt ez a szép menyasszony.

Leányfejlett először özvegyasszony. A derék életerős orvos, Zs. László, mire elérkezett volna az egybekelés napja, ott feküdt a betegágyon, gyilkos nyavalya lúza gyötörte. Hanem azért megtartották az esküvőt. A pap a kórágynál forrasztotta össze a vallás ígével lelkeiket. Hanem az ifju férj csak nem épült fel. A nő, — a kisasszony-foleség — hónapokon, éjt napon át ápolta a forró szeretet édes melegével. Bécsi orvos, budapesti orvos, mind hasztalan, Zs. László hat hónap mulva ott halt meg ifju felesége karjai közt. Özvegy asszony lett szép Zs. Stanci, anélkül, hogy asszony is lett volna valaha. Ennyi tragédia is elég volna egy asszony életére, hanem a sors nagy bolond, soh' sem ott állt meg, ahol megállnia kellene.

Multak a napok, a hónapok s mire a temető sirját zöld himezzel vonta be a tavasz, a ki-kelet hatása alatt újra megnyílt a szép asszony szive is. A halott a siré, az élő az élő. Asszony lett újra a szép Szilárda, S. Dénes kir. közjegyző szeretett felesége. Boldog asszony, boldog férj oldalán.

A boldogság közepette, mikor a sziv csordul-tig van a szerelem édes melegével, gyorsan repülnek a napok. A mézes percek bűbajos álmái közt, csak a harmadik héten éppen nagy-pénteken írta meg az új menyecske az ő végtelen boldogságának történetét új otthonából szüleinek.

A lélek édes nyugalma, a szeretettel telt sziv túlaradó érzelme regélt boldogságáról e sorokban.

Miről is álmodhatnék egy szerelmes szép asszony páros életének első, üdvöt lehelő napjaiban? Arról, amiről az erdők madara énekel, mikor épülő pici fészkehez párjával összehordja az első fehér pelyhet, az illatos fűszalat.

Ah, de Zs. Stancikának egy sötét árny tola-kodott boldogsága elé: egy álom, ami megrázta lelke világát, amit a szerető férj édes csókjai sem tudtak elűzni lázas agyából.

Maga írja szüleinek, hogy nagy-péntek éjszakáján eljött hozzá meghalt első férje, Zs. László siri alakja s követelte vissza; hideg ajka csókot nyomott homlokára s hívta magával, édes esengő szóval, majd vinni akarta durva erőszakkal.

— Laci, Laci! — sikoltott fel álmában a szép asszony — menj vissza a földbe, el vagyunk választva; a tied a mély sir, az enyém az élet.

— Enyém vagy, elviszlek! — mondta a halott férj.

Az asszony esengett. — Az árnyék meglágyult.

— Maradj még egy-két nap, de eljövök érted husvét vasárnapján.

Az anya, az apa, megrémülve ejték ki ezt a levelet részkető kezükből.

Hát hiszen nagy-péntek éjszakáján ott járt Zs.

László ő náluk is épp úgy az álom kódében. Apósának mondta:

— Enyém a te leányod, minek adtad másnak. Ugy is elviszem majd husvét éjszakáján.

Az anvósánál is járt, beleszötte magát álma kódébe. Leborult elébe s zokogva könyörgött.

— Add vissza a lányod, az én feleségemet vagy hogyha nem adod, elviszem erővel.

Álom volt, bolondság. A szendergő lélek ijesztő játéka. Kacagni lehetne, hogy ha a sziv mélyén nem hagyna nyomokat, mélyreható vágást.

Az apa, az anyja s az ifju menyecske egymástól távol várták a halottat. Nem váratott soká, eljött a párjáért.

Szép tavaszi napnak lagymatag sugára borult a vidékre, a Duna partjain kicsalta a zöldet a fűzfák rügyéből. Husvét ünnepe volt. Ifju menyecskeének szeszélyes vágy támadt asszonyi szivében.

Ki sughatta neki? Csónakázni vágyott a bajai Duna hullámoktól duzzadt, megáradt vizében. Hát neki indultak a férj, a feleség meg két halászember. A holt-Duna ágán vigan ment a dolog, szellő sem érinté a fodros viz hátát. Aztán befordultak a sebes Dunába. Hirtelen váratlan vad forgószél támadt, hullámra hullám jött, egy fodros víztőlcsér tajtékos haraggal forgatta meg azt a diónyi kis bárkát, aztán odavágta egy dunai malom jégtörő fájához. Darabokra törött, szilánkká zuzódott.

A férj s a két halász belekapaszkodtak a malom fájába, a szép Zs. Stanci, az ifju menyecske, a szétomló járműn még egyet sikoltott, mintha egy viziót, a forgó szél karján táncoló fantomot látna rémült szemmel:

— Laci, Laci!

csakugyan elvállalná a kabinetalakítást, további magatartásukat vele szemben is katonai programjától teszik függővé. Megnyugvással fogadták azt a hirt is, hogy *Héderváry* gróf végleges fölmentéséig tovább vezeti az ügyeket, amit különben törvényeink értelmében is természetesen tartanak. Hogy a kormány tagjai nem vesznek részt a szombati ülésen, közömbösen fogadták, mert erre nézve álláspontjuk ma is az, ami volt tegnap.

Magánúton azonban arról is értesültek ma a függetlenségi, hogy a szabadelvű párt tagjait állítólag maga gróf *Héderváry* arra akarja rávenni, hogy ne jelenjenek meg a képviselőház szombati ülésén, hogy így a képviselőház határozatképes ne legyen. Hogy ezt a függetlenségi párt megelőzze, az elnökség még tegnap bizalmasan felszólította levélben a függetlenségi párt vidéken időző összes tagjait, hogy a szombati ülésen jelen legyenek. Ha a felszólításnak fogantja lesz, akkor az ellenzék többi tagjaival együtt mégis határozatképes lesz szombaton a képviselőház.

Kossuth Ferenc bejelentette a tegnapi párttervezetelen, hogy elutazik és a szombati ülésre nem mehet el; az imént említett hír hallatára azonban elhatározta, hogy még szombaton délben visszatér Budapestre s egyenesen a képviselőházba megy, hogy az ülésen szintén jelen lehessen.

A kérvényi bizottság ülése.

A képviselőház tegnapi határozata folytán *Bács-Bodrog*, *Csanád*, *Ung*, *Zólyom* vármegyék, valamint *Győr*, *Kecskemét*, *Székesfehérvár* és *Szatmár-Némeli* városok törvényhatóságainak a három évüket kiszolgált katonák hazabocsátása iránti feliratai a Ház kérvényi bizottsága elé utaltattak azon utasítással, hogy a bizottság ez ügyben sürgősen tegye meg javaslatát.

Szentiványi Árpád, a kérvényi bizottság elnöke, ezen sürgősségi utasítás folytán ma délelőtt 10 órára hívta egybe a bizottságot, hogy esetleges határozata már a holnapi képviselőházi ülés elé legyen terjeszthető. A bizottság 11 tagja közül azonban *Szentiványi* Árpád elnökön kívül csak *Hegedűs* Károly, *Gorove* László, *Révay* Mór és *Daróczy* Aladár, a bizottság jegyzője jelent meg és miután a határozatképességhez legalább hét tag jelenléte szükséges, déli fél tizenegy óráig pedig a szám nem jött

Azután elragadta a rohanó víz árja. Nem látta öt többé a szerető ura, apja, édes anyja.

... Keresték, kutatták, jutalmat tűztek ki a halott testeért. Nem találta senki. Beszélték az után, hogy a halott férje vitte el magával.

Egy év is elmúlt már.

Jó halász emberek rátaláltak végre egy női holttestre. A szép Stancié volt. Az egész test ép volt, még csak a feje hiányzott; azt nem adta vissza soha Zs. László. Ezt a csonka hullát is oda temették melléje a sirba. Ha a fejét, lelkét elvitte magával, ha oly szörnyűséggel beváltotta szavát, legyen az övé, a halott uráé a halott feleség, egészen, egészen...

A halál postája.

Van-e tudós urak? Ti ezt tagadjátok. A hindu még hisz Bráhmának bujdosó lelkében, a török hurikkal, a keresztény ember szentekkel népesít be egy szellemi világot. Jámor hit, mondjátok. Legendák beszélnek, hogy szellemek, szentek jelentek meg hajdan ideleln a földön, sőt hogy most is járnak néha közöttünk. Fehérek, feketék mesélik egyaránt. Ti ezt kacagjátok. Ám én is kacagom. De felejtsetek meg azt, miféle tünemény, a beteges lélek minő szabályokon nyugvó víziója tudatta e három emberrel előre egyikük halálát. A reflexiónak, mely törvénye szerint vetődött lelküknek homályos tükrére majdnem egy órában az elhalt Zs. László eltörtült rémképe. Talán nem tudjátok? Oh akkor gyujtsatok ragyogó világot, hozzátok le a menny legfényesebb villámát, hogy bevilágítsa agyunkat, szívünket, hogy e villámfénynél lássuk, kik bolyonganak az erdő homályán, elhagyott kastélyok dülő falai közt, a levegő-égben, alattunk, fölöttünk.

össze, *Szentiványi* Árpád elnök, a jelenlevők együttes óhajára, a bizottságot október 6-án, kedde délelőtt 11 órára újabb ülésre hívta egybe.

A képviselők közül igen sokan érdeklődtek a bizottság határozata iránt és nagyon kellemetlenül érintett mindenkit, hogy a bizottság tagjai, dacára annak, hogy maga a képviselőház is sürgősnek jelentette ki a kérvények tárgyalását, — amennyiben ez irányu határozatát egyhangulag hozta meg — még sem tartották érdemesnek a mai ülésre elmenni, holott az ügy fontossága is kívánatosá tette, hogy a bizottság ülését megtarthatta volna. Annál kellemetlenebb volt, hogy a határozatképes szám nem jött össze, mert gróf *Khuen* miniszterelnök is eljött azzal a szándékkal, hogy a hároméves katonák visszatartása ügyében egy fontos nyilatkozatot tegyen, amely esetleg minden további vitakozást megszüntetett volna. Maguk a Házban megjelent ellenzéki képviselők itélték el a bizottságban levő elvtársaikat mai mulasztásukért. A kérvényi bizottságban az ellenzék részéről a megjelent *Hegedűs* Károlyon kívül *Bartha* Ferenc, *Horváth* Gyula, *Mukits* Simon, *Koller* Tivadar foglalnak helyet és a mai ülésre szóló meghívójukat mindnyájan kézhez vették.

Német és sokác ujoncok.

Pécsről táviratozzák: A pécsi 52. gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságánál két hete napról-napra önként jelentkeznek hadkötelesek a sorozásra, kik közül a mai napig mintegy 130 legényt mint alkalmasat besoroztak. Ezek október 6-án vonulnak be. Az önként jelentkezők túlnyomóan Baranya vármegye német és sokác községekéből valók.

Külföldi vélemények.

Rómából jelentik: A *Voce della Verita*, a Vatikán lapja, ma vezércikket közöl Ausztria-Magyarország kettős válságáról. A cikk, amely különben hemzseggel a közjogi képtelenségektől, a többek közt a következőket mondja:

«Ferenc József császár birodalma nagybeteg, hogy meggyógyuljon, ahhoz az alkotmány megváltoztatására van szükség. Az egész birodalomban decentralizálni kellene a közigazgatást, avagy federatív alapon kellene a nemzetiségeknek Ferenc József császár jogára alatt egyesülniök. Vajha sikerülne a dinasztának a birodalmat a belső küzdelmekről megváltania.»

Budapest, október 2.

A képviselőház holnap tíz órakor kezdődő ülése iránt — melyet gróf *Apponyi* elnök tudvalevőleg a függetlenségi párt kívánságára hívott össze — általános érdeklődés mutatkozik. Ezen az ülésen ugyanis a kormány összes tagjainak távollétében fogja tárgyalni a háromévűket kiszolgált katonák hazabocsátásának kérdését. Az érdeklődést fokozza az ülés iránt az a körülmény is, hogy a szabadelvű párt egy része, az ugynevezett ó-szabadelvűek, a tanácskozárról távolmaradnak, hogy így megakadályozzák a Ház határozatképességét, ami azonban előrelátólag nem fog sikerülni.

Samassa bibornoksága. Ujból hire jár annak, hogy *Samassa* József egri érseket a legközelebbi pápai konzisztóriumon a bibornoki méltósággal tüntetik ki. E hír alapjául szolgál, hogy *Samassa* a múlt hét folyamán *Szmrecsányi* Pál nagyváradi püspök társaságában Bécsben járt és meglátogatta *Talliani* bibornok pronunciat. A magyar katolikus egyház e nagytudásu, hazafias erényekben gazdag főpásztorát a bibornoki méltóság már régen megillette volna s ha bibornokká való kinevezése megtörténik, megszünik az az igazságtalan állapot is, hogy míg Magyarországnak a multban rendszeres három bibornoka volt, ma még a pápaválasztáson is csak egy biboros képviselhetette a magyar katolikuságot.

Az ideiglenes magyar-osztrák-olasz kereskedelmi szerződésre vonatkozó tegnapi híradásunk kiegészítésül újabban a következőket jelentik Bécsből: *Pasetti* báró római nagykövet azt az utasítást kapta a külügyminisztertől, hogy ajánlja az olasz kormánynak ideiglenes kereskedelmi szerződés megkötését,

mint hogy Magyarország és Ausztria belpolitikai viszonyaira való tekintettel alig remélhető, hogy az esztendő végéig végleges kereskedelmi szerződés öjjön létre.

KÜLFÖLD.

Az orosz cár Ausztriában.

Budapest, okt. 2.

Az orosz cár a schönbrunni hivatalos köszöntök elhangzása után ismét vadászatra rándult Mürzstegbe királyunkkal. A két felköszöntő nagyon egyforma. Mind a kettő hangsúlyozza, hogy ez a barátság az európai béke leghatásosabb támasza, biztosítóka. A cár ugyan azt is hozzátette még az előbbi kijelentéshez, hogy a két hatalom közötti harmonia értékes záloga ama nagy pacifikatorius mű sikerének, amelyre Ausztria-Magyarország és Oroszország közös egyetértéssel vállalkoztak, ez azonban csak közelebbi precizirozása a mi királyunk által általánosságban mondottaknak, mert hiszen a macedonai pacifikáció nem egyéb, mint az európai béke érdekében megindított akció.

A sajtó se tegnap, sem ma nem fűzött különösebb kommentárt e pohárköszöntőkhöz, mert közismert dolgokon kívül más politikai vonatkozású kijelentéseket nem tartalmaznak. Eddig csak Pétervárról és Konstantinápolyból jött meg a felköszöntők visszhangja. Itt is ott is meglepéssel és örömmel vettek tudomást a két nagyhatalom barátságának megszilárdításáról.

Mai távirataink a következők:

Mürzsteg, október 2.

Gróf *Goluchowski* külügyminiszter, aki már a múlt évben barátságos érintkezésbe lépett gróf *Lamsdorff*al, már talált alkalmat, hogy az orosz külügyminiszterrel barátságos véleménycserét folytasson, mely a vadászati kirándulás folyamán még folytatódni fog. Gróf *Goluchowski* és báró *Ahrenthal* nem vesznek részt a délelőtti vadászaton, hanem délelőtt a *Schönauer* vilában maradnak. Gróf *Kapnist* nagykövet és az orosz kísérezhez tartozó urak a mai zergevadászaton is részt vesznek.

Mürzsteg, okt. 2.

Reggel negyed 9 órakor a két uralkodó vadászatra indult, ahonnan délután térnek vissza.

Konstantinápoly, okt. 2.

Ferenc József király és Miklós cár pohárköszöntői a Jildizben és portakörökben nagy hatást tettek. A béke fentartásának biztosítása nagy meglepédest keltett.

Mürzsteg, okt. 2.

Gróf *Goluchowski* és báró *Ahrenthal* nagykövet, akik a vadászaton nem vesznek részt, hosszasan tanácskoztak egymással, *Kapnist* orosz nagykövet ellenben vadászni ment. A vadászaton a külügyminiszterek és a nagykövek közt újabb tanácskozás volt.

A helyzet Szerbiában. Ismét véget ért egy politikai komédia Belgrádban, amelynek az volt a célja, hogy Európa szemébe por hintessék. Az összeesküvéssel vádolt tisztek felett törvényt ültek és elítélték őket. A tisztek állítólag elismerték, hogy a június 11-iki események elkerülhetetlenek voltak, de ez nem valószínű. Péter király és vezető emberei kénytelenek voltak a vád alatt álló tiszteket elítélni, mert hiszen az ő szándékuk éppen a most hatalmon levők ellen emelt legsúlyosabb gravamen. Péter király még Európával is kénytelen szembeállni abban a tekintetben, hogy a június 11-iki tett elkövetőit megbüntesse, mert hiszen ezekre kell támaszkodnia. Így azonban előre látható, hogy ugyanaz lesz a sorsa, ami az elődjéé volt, mert az összeesküvés és gyilkosság

politikai eszközökké emeltettek Szerbiában s nincs rá kllátás, hogy a felizgatott szerb nép lecsillapodjék. Legjobb bizonyítéka ennek a szkupstina-választások eredménye. Ha a két radikális párt fuzionálni fog is, fegyverbarátságuk nem lesz tuzós s nem fogják azt a missziót teljesíteni, amelyet tőlük várnak. Hogy a gyilkosság már is politikai eszközzé vált, bizonyítja az a három politikai gyilkosság, amelyet a választások óta elkövettek. Megöltek két új képviselőt és egy kereskedőt, a szerb hadsereg szállítóját. A szerb nép a cárnak bécsi látogatásától reméli és várja sorsának jobb irányba terelését.

NAPIHIREK.

Budapest, október 2.

— (Időjárás.) Az angliai depresszió kelet felé nyomulva Közép-Európában a levegőnyomást nagy mértékben süllyesztette; a magas nyomások pedig a Balkánt és Spanyolországot borítják. Európában az idő enyhe, jelentékeny esők, melyek helyenkint zivatartok kíséretében jelentek meg, Francia meg Németországban fordultak elő.

Hazánkban az idő ismét országszerte száraz lett. A hőmérséklet eloszlása az előző napival egyezik.

Jóslat:

Változékony, enyhe idő várható, az ország nyugoti felében sok helyütt esővel, esetleg zivatarral.

Hőmérséklet: 20°8 C. fok.

— (Udvari hír.) Klementina hercegnő, a bolgár fejedelem anyja, tegnap este negyed 10 órakor Budapestre érkezett s azonnal tovább utazott Szófiába. A hercegnő magával vitte Ferdinánd bolgár fejedelem gyermekeit is.

— (A király adományai.) A király magánpénztárából a lucatói római katolikus hitközségnek leégett temploma felépítésére, a semetközi görög szertartású katolikus hitközségnek új templom építésére, az olysavkai görög szertartású katolikus templom építésére, a bajorvági görög szertartású katolikus hitközségnek temploma helyreállítására egyenkint 200 koronát adományozott.

— (Az olasz királyi pár Párisban.) Párisból jelentik: Delcassé külügyminiszter és neje az olasz királyi pár tiszteletére lakomát rendeznek, amelyen a párisi művészvilág színe-java fog szerepelni. Az estély, melyet Loubet fog adni, az Elysée nagytermében lesz, Páris művészvilágának előkelőségei itt is részt fognak venni. Az olasz királyi pár tiszteletére Vincennesben katonai párbaj lesz, amelyen 18 ezer katoná veszt részt; a díszszemlét az olasz királylováról fogja végignézni. Rambouillet-ban vadászat is lesz az olasz király tiszteletére.

— (Feszty Béla állapota.) Feszty Béla orsz. képviselő állapotában tartós a javulás. Tegnap délután igen számosan keresték föl ismerősei és rokonai közül, akikkel hosszasan elbeszélgetett. A beteg képviselő közérzete teljesen kielégítő; hőmérséklete 37,5 foknyi, érverése 76. Most már komplikációktól tartani nem lehet.

— (A bajor király betegsége.) Az utóbbi napokban riasztó hírek terjedtek el Münchenben II. Ottó bajor király betegségről. Azt beszélték, hogy haldoklik, de a hírt a király kezelőorvosai megcáfolták, sőt kijelentették, hogy a király vesegyuladása gyógyulófélben van. A kormány nem adott ki bulletint a király állapotáról. A király halála esetén Luitpold régenshercegre száll a bajor korona. Trónörökös pedig Lajos bajor herceg lesz, aki magyarországi nagybirtokos és aki tudvalevően jól beszél magyarul.

— (Mexikó elnöke a német császárnak.) Berlinből jelenti tudósítónk telefonon, hogy Mexikó elnöke, az agg Portirio Diaz, lefestette magát és arcképét megküldte ajándéknak a német császárnak. Politikai körökben rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a figyelemnek. Nem azért, mert ez az első eset, hogy Mexikó elnöke külföldi hatalom irányában ily módon mutatja be rokonszenvét, hanem féképp azért, mert Németországnak fontos gazdasági érdekei vannak Mexikóban. Az olajfesztyű kép frakkban, mellén a vörös sasrend nagykeresztjével ábrázolja Portirio Diaz elnököt.

— (A Zolnay-Formanek-affért) nem fejezték be páros viaskodással, jöllehet a segédek, lovag Zolnay Viktor részéről: Barla Ferenc és Lengyel Zoltán országgy. képviselők, Formanek főhadnagy részéről: Schneider és Kuhn főhadnagyk még tegnap megállapították a párbaj feltételeit. Kardpárbajt végkimerülésig, bandázs nélkül. A párbaj elmaradásának okáról Bécsből kaptunk híradást. Tudósítónk ugyanis azt táviratozza, hogy a presimysli ezredparancsnokság, amelynek kötelékébe Formanek tartozik, ma délelőtt táviratilag utasította Formanek főhadnagyot, hogy további rendelkezésig a párbajt halassa el. Zolnaynak ugyanis évekket ezelőtt valami kriminális ügye volt s a vád alól állítólag eskakis a bizonyítékok hiányában mentették fel. Az ezredparancsnokság már intézkedett a vonatkozó iratok beszerzése iránt a majd ha azokat áttanulmányozta, adja meg az utasítást, Formaneknek hogy: verekedhet-e Zolnayval, vagy sem?

— (Augusztia császárné és Frigyes császár szobra.) Kölnből jelentik, hogy ott tegnap délután leplezték le Augusztia császárné emléksobrát, a badeni nagyherceg és nagyhercegné, valamint a badeni örökös nagyherceg és a német trónörökös, mint Vilmos császár képviselője jelenlétében és a tartományi és városi hatóságok fejeinek, valamint Fischer bibornoknak részvételével. Az ünnepi beszédet Becker főpolgármester mondta. A német trónörökös és a badeni fenségek koszorukat tettek le az emlékszoborra. Az Augusztia császárné emlékszobor leplezése után délután 4 órakor leplezték Frigyes császár lovassobrát a német trónörökös, a badeni nagyherceg, nagyhercegné, és örökös nagyherceg, valamint a hatóságok fejeinek jelenlétében. Az ünnepies leplezés után a trónörökös Vilmos császár megbízásából koszorut tett le.

— (Az egyetem Deák-ünnep.) A kir. tudományegyetemen október 17-én rendezendő Deák-ünnep rendező-bizottsága, melynek élén Zsenberg István, Wlassics Tibor és dr. Hindy Zoltán állnak, már megállapította az ünnep részletes programját, amely a következő pontokból áll: Délelőtt fél 10-kor ünnepi istentisztelet az egyetemi templomban, tartja Krizsán Mihály pápai kamarás-prelátus; délelőtt fél 11 órakor az egyetemi ifjuság zászlók alatt felvonul az egyetemre; délelőtt 11 órakor diszülés az egyetem dísztermében: 1. Himnusz, éneklí a Szent Imre és Bethlen Gábor-kör dalosköre, 2. dr. Heinrich Gusztáv rektor megnyitó beszéde, 3. Beóthy Zsolt min. tanácsos ünnepi beszéde, 4. Kéthly Endre jogszigorló ünnepi beszéde, 5. A pályadíjat nyert «Deák-oda» előadása, 6. A Joghallgatók Tudományos Egyesülete pályadíjának kihirdetése, 7. A rektor magnificus záróbeszéde, 8. Szózat, éneklí a Szent Imre-Egylet és Bethlen Gábor-kör dalosköre. — Délután fél 3 órakor az egyetemi ifjuság koszorut helyez a Deák-szoborra, ahol Nagy András joghallgató mond beszédet és a Deák-mauzoleumra, ahol Donó Orbán bölcsészethallgató beszél. Ugvancsak délután ünnepi diszülést rendeznek a különböző egyetemi ifjusági egyesületek. Este a Menza Akadémián bankett lesz, amelyen felszentelik az ünnep emlékére a Deák-billikomot. Az ünnepségre a bizottság meghívókat és belépőjegyeket is nagyszámban bocsát ki s az eddigi jelekből igen fényesnek ígérkezik.

— (Wagner Richárd-szobra.) Berlinben tegnap délelőtt volt a Thiergartenben a Wagner Richárd-emlék ünnepies leplezése. A kormány képviselői közül jelen voltak: Studt közoktatásügyi miniszter, báró Richthofen külügyi államtitkár, Stengel birodalmi kincstári titkár, ezeken kívül a weimari nagyherceg képviselőjében megjelent Vigneau udvari színházi intendáns. A császár képviselőjében kevéssel 12 óra előtt megjelent Eitel Frigyes herceg. A berlini testőrezredek egyesített zenekara a császár-indulót játszották. Ezután az emlékszobor-bizottság elnöke, Lechner kereskedelmi tanácsos szónokolt és Wagnert méltatta. Köszönetet mondva a császárnak magas védnökségeért, átadta a szobrot és beszédét az uralkodó életével fejezte be. A zene a nemzeti himnuszot játszotta és a leple lehullott. A küldöttségek letették koszorukat. Este a Wintergartenben hatszáz terítékű diszlakoma volt. Vilmos császárt Frigyes Henrik herceg képviselte. Jelen voltak: Budé, Studt és Möller miniszterek, báró Richthofen államtitkár, Doldge amerikai ügyvivő, gróf Hockberg udvari színházintendáns, számos francia, angol és amerikai vendég és képviselő. Az ünnepséget Frigyes Henrik herceg Vilmos császárra mondott pohárköszöntővel nyitotta

meg és ünnepelte Wagner Richárdot. Lechner kereskedelmi tanácsos mondotta az ünnepi beszédet. Studt miniszter kifejtette, hogy az emlékmű létesítése és a mai ünnepség nemcsak Wagner Richárd tisztelése, hanem a népeknek különbség nélkül való összekötése. Beszédét az idegen vendégek életével fejezte be.

— (Sarafov ügynöke.) Nagybécskeréki tudósítónk jelenti: Sarafov ügynöke, Nedelkovics Milán, még mindig Nagybécskeréken van s állandóan érintkezik az itteni bolgárokkal, akik nagy tisztelettel viselkednek iránta. Erdekes, hogy amikor meghallották, hogy a rendőrség letartóztatta, pénzzel akarták kiváltani, ami persze fölösleges volt. Nedelkovicsot tegnap táviratilag értesítette Sarafov a bolgár-török egyezségről, aminek következtében ő nem jön Nagybécskerékre, hanem a macedon-komiténak egy másik tagja. Sarafov utasította Nedelkovicsot, hogy társát várja be s vele együtt utazzék el. Ilyenformán Nagybécskeréknek nem lesz szerencséje Sarafovhoz.

— (Az angol posta forgalma.) Angolország posta forgalmának kimutatása a múlt évről most jelent meg, amiből az ország óriási kereskedelmi és ipari fejlődésére lehet következtetni.

Kétezeröttszáznyolcvan millió levelet és négyszáznyolcvan millió levelező-lapot szállított egy év alatt a posta. Egy emberre hatvanegy levél és tizenkét levelező-lap esik. Könyvcsomag nyolcszáztiz millió volt szállítva, fejenként tizenkilenc és ujság százhetvenhat millió, fejenként négy. Postacsomag kilencvenegy millió adatott fel. Hibás címzés vagy más okból huszonöt millió levél és csomag volt kézbesítetlen és ezek között igen sok pénzküldemény volt, mi arra mutat, hogy az emberek évről-évre hanyagabbak lesznek a címzésben. Még csodálatosabb az, hogy a négyszázezer küldeményen éppenséggel még cím sem volt és ezekben összesen nyolcvankétezer dollárt találtak. Háromszázhuszonezer nem kézbesíthető ajánlott levélben kilencvenötezer dollár készpénzt és három millió hatszázezer dollár utalványt és bélyeget találtak. A közönség hanyag csomagolása miatt a levelekből hatezer dollárnyi pénz, százhuszezer dollárnyi utalvány és kilencvennégyezer elküldött tárgy veszett el. Az angol táviróhivatal kilencvenhárom millió táviratot továbbított. A legtöbb távirat június 25-én adatott fel, amikor is háromszázötvenötezer távirat lett továbbítva. Az angol táviró csak akkor akarja a drót nélküli távirót bevezetni, ha az máshol már teljesen bevált.

(Sikkasztás a ref. egyháznál.) Dóczi József, a pesti református egyházközség tisztviselője 7279 koronát sikkasztott az egyház kárára s megszökött. Pap Károly lelkész a múlt hónap 28-án az említett összegről szóló utalványt adott át Dóczinak, ebből azt a Pestü Hazai Takarékpénztárnál beváltta. Ebből az összegből kellett volna a hónap elején esedékes fizetéseket teljesíteni. Dóczi másnap feleségével és két gyermekével eltűnt Váci-utca 82. számú házában levő lakásáról. Nehogy szokását mindjárt észrevegyék, levelet írt a lelkésznek, hogy beteg és ezért nem mehet be a hivatalba. Miután még tegnap sem jelent meg az irodában, azzal az úzenettel küldték a szolgát a lakására, hogy küldje be a pénzt. Ekkor derült csak ki a tisztviselő hűtlensége. Ismerősei azt hiszik, hogy Olaszországba utazott, mert mint műkedvelő festő, mindig a művészet hazájáról ábrándozott.

(Sztrájkoló orvosok.) Kölnben — mint tudósítónk táviratozza — az orvosok gyűlést tartottak helyzetük javítása céljából. A betegsegítő pénztári orvosok kimondották, hogy fejenként és évenként 3 márkát követelnek minden egyes tagért s hogy a tömeges feljelentéseket orvosokból s pénztári tagokból alakítandó s szavazattöbbséggel választandó elnök vezetése alatt vegyes bizottság bírálja el. A betegsegítő pénztárak visszautasították az orvosoknak ezt a követelését s erre az összes orvosok lemondottak a betegsegítő pénztáraknál viselt állásaikról. A kölni orvosok szolidaritás sztrájkoló kartársikkal s így nyilvánvaló, hogy a betegsegítő pénztárak teljesíteni fogják orvosaik méltányos kívánatait.

(Meglopott képviselő.) Tegnap este Wolfner Tivadár orsz. képviselő kocsijából a Külső Váci-uton ismeretlen tettes egy vállótárcsa alakú fekete bőrtáskát lopott el értékes tartalommal. A táská a kocsi leeresztett ornyójának a ráncai közé volt téve. A panaszos szerint a lopás a vámon tul történt. A tartalom négy-öt darab takarékpénztári könyv, egy életbiztosítási kötvény ötven ezer koronáról, két Wertheimkules, két elhasznált csekk könyv, keresztlevél, házassági levél, katonai okmány és egy számlákat tartalmazó csomag volt. A képviselő kétszáz korona jutalmat ad a táská kézrekerítőjének.

— (Idegen rendjelek.) A király megengedte, hogy koronghi Lippich Elek m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos az olasz kir. korona-rend tisztí keresztjét, dr. Degen Arpád egyetemi magántanár, a budapesti m. kir. vetőmagvizsgáló-állomás vezetője, az olasz kir. korona-rend lovagkeresztjét és Weiss Mór konstantinápolyi lakos a bolgár polgári érdemrend II. osztályát elfogadhassák és viselhessék.

— (Salisbury hagyatéka.) Salisbury lord örökösei nem járnak rosszul, mert az elhunyt államférfi több mint hatvan millió korona vagyont hagyott hátra. Mint Londonból táviratozzák, tegnap bontották fel Salisbury végrendeletét s eszerint hagyatéka 310.280 font sterlingre rug. Ebből a rengeteg vagyonból egy árva garast sem hagyott jótékony célra.

— (A szeretetreméltó sógor.) Hogy mily édes ábrándokat szönek odaát a Lajtán túl a magyar provincia újból való beolvasztásáról, azt jól tudjuk, de azért mindig egy-egy új vicc élénkséggel hat ránk, ha ilyen újabb megható erőlködésről értesülünk. Derék előrelátó és az osztrák sovinizmustól csöpögő kis üzleti levél van előttünk, melyet egy bécsi cég intézett egy nagyváradi trafikushoz. A levél a következő:

Bécs, a postabélyeg kelte

T. c.

Az önöknél, Magyarországon közelben várható nagy politikai fordulatra való tekintetből van szerencsénk értesíteni, hogy dohány és szivar eladási, bélyegárusítási, valamint más cégtáblákat az osztrák császári sással (és magyar címerrel) és raktárunkon tartunk s a megrendeléseket azonnal elintézzük. Ertesítjük, hogy az eladott mennyiség után 12 százalékkal szolgálunk s vagyunk

teljes tisztelettel
Hoderich és Stein.

— (Gyászrovat.) Özv. Hahn Jánosné, szül. Say Antónia, szeptember hó 30-án negyvenöt éves korában Bábólnán meghalt.

— (Letartóztatott zavargó kocsisok.) A Lehel-téri zavargás alkalmából a rendőrség nyolcvanhét fuvaroskocsist tartóztatott le, akikre rábizonyult, hogy részt vettek a zavargásban. A toloncházban már valamennyit kihallgatták és magánosok és hatóság elleni erőszak címén vizsgálatot indítottak ellenük. A zavargó kocsisok közül harminchármat továbbra is fogva tartottak, a többi szabadon eresztették.

A letartóztatottak névsora a következő: Molnár István, Stolcz József, Nagy Bálint, Gyetván János, Policzer József, Bauer Albert Károly, Gróger Friedmann József, Timár Lajos, Szakály József, Fehér Márton, Suhoda Pál, Kovács József, Hódosi Lajos, Földi István, Horváth István, Kőnczöl Sándor, Vas Pál, Döme Károly, Kanócz Károly, Wirth Ferenc, Aldott Sándor, Kirpszl József, Kelemen Imre, Nics Sándor, Vette János, Hanák János, Dufek Gyula, Soós József, Fodor Sándor, Urbán János, Németh György, Márton Sándor, Ursi Ferenc.

— (Artisták sztrájkja) Fura módját eszelték ki a frankfurti Varieté-színház artistái a sztrájknak. A Hippodromban levő varieté tegnap zsufozásig megtelt közönséggel. Az első számot lejátszották, aztán szünet következett. De csak nem akart fellebbenni a függöny. Végre is a közönség türelmetlenkedése következtében a lámpák elé lépett az igazgató és tudatta a publikummal, hogy az előadást előre nem látott okok miatt nem folytathatják. A közönség a pénztárhoz tódult, de a belépti jegyek árát nem fizették vissza. A váratlan akadály az volt, hogy az artisták sztrájkba léptek, mert az igazgató nem fizetett gázsit. A belépti jegyek árát pedig azért nem adták vissza, mert kiosztották a sztrájkoló artisták közl.

— (Kocsisok sztrájkja Berlinben.) A német fővárosban is sztrájkolnak napok óta a fuvaros-kocsisok s ma itt is véres verekedéssé fajult a bérharc. A rendőrség irgalmatlanul kardlapozta a sztrájkolókat, akik közül sokan súlyos sebesülést szenvedtek.

— (Püspökök hasaérkesése.) Temesvárról jelentik nekünk: Desseffy Sándor csanádgyházmegyei püspök több hónapi távollét után, mely alatt Abbáziában, majd Reichenhallban üdült, tegnapelőtt hazakeresztet a székhelyére, Temesvárra. Mint tudósítónk jelenti, az egyházi harangzugas közt vonult be palotájába, melynek előcsarnokában a székeskáptalan és a központi papság élén Németh József fölszentelt püspök üdvözölte. — Kassáról jelentik: Bubicz Zsigmond kassai megyéspüspök nyári üdüléséből tegnap rezidenciájába érkezett. Kassa társadalmá, valamint káptalanja örömmel üdvözölte körében az illusztris egyházfejedelmet.

— (Az osztálysorsjáték) mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket húzták ki:

15.000 koronát nyert: 109499.
10.000 koronát nyertek: 68835 108386 22158.
5000 koronát nyertek: 74500 76036 27225.
2000 koronát nyertek: 75325 65520 55507 24320 91514 53781 62942 7308 50298 35426 52937 44972 11182.

1000 koronát nyertek: 1 36139 8525 90627 44052 35242 69148 105555 85583 80781 22504 15967 58783 77728 78160 106999 66469 79499 4498 95581 53577 36841 56133 56901 8528 8439 90627 44052 35242 69148 10555 85183 80781 22504 15967 91819 10108 61388 8840 66870 103017 45764 80860 49855 107151 64294 71131 67661 96545 103370 75404 59475 36145 84096 70578 63840 96355 25691 72046 96769 97015 63212 95106 6885 95265 46688 97105 37925 1060.

500 koronát nyertek: 12046 80414 42922 49457 87474 74682 13126 38454 24253 38950 3960 101333 9411 65412 103504 65513 28695 70601 109966 56436 74289 16274 97022 10190 71686 23549 22618 20723 12692 50289 45236 69036 69284 52629 72296 73882 44223 12119 90374 67646 71849 107265 92482 98403 106123 19948 102889 98713 56079 65681 102381 107495 30562 1932 45418 76281 57777 34266 9769 84213 33643 2302 101125 21444 31582 53432 105338 40297 84777 21601 14106 79089.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.
— Próbáljon egyszer szerencsét Lukács Vilmos osztálysorsjáték írelárusítónál, Budapest, V., Fürdő-utca 10!!! 1 egész osztálysorsjáték 12 korona, egy fél és 6 korona, egynegyed és 3 korona, egynyolcad és 1.50 korona.

— (Vonatkisiklás.) Zimonyból táviratozzák, hogy a ma reggel öt órakor induló személyvonat Neupózuánál kisiklott. Sok utas többé-kevésbé súlyosan megsebesült.

— (Katonák és civil.) Nagy-Becskerekéről írják: Egy vidéki újság nyomán az a hír terjedt el, mintha a nagybecskereki helyőrség parancsnoka megültt volna a tiszteknek, hogy a polgári elemmel érintkezzenek. Ez valótlan és arra redukálható, hogy egy bizonyos tisztnek értésére adatott, hogy egy bizonyos civillel ne érintkezzenek, de nem politikai, hanem oly okokból, melyek az illető civil-embernek egyéniségében rejlenek.

— (A szájkosár.) A postoló rendőr a Belváros egyik utcáján egy természetes asszony után szalad, aki mellett meg egy kutya fut.

— Asszony, — kiált rá a rendőr — hallja, a kutyán nincs szájkosár!
Asszony: Mi közöm nekem ehhez a kutyához, hiszen nem az enyém.

Rendőr: Mán hiába mondja. Hiszen maga után szalad. Amiért nincs rajta szájkosár, büntetés jár...

Asszony: (Dühösen.) Mit? Büntetés? Ugyan mi kéne még? Hiszen maga is utánam szaladt és magán sincs szájkosár...

— (Betörő az Országos Kaszinóban.) Az éjszaka Preskvár Flórián tizenhét éves csavargó elrejtőzött az Országos Kaszinó pincéjében s éjjel, amikor már mindenki nyugalomra tért, betört a kaszinó épületében levő mézarszékbe és nagy halom húst csomagolt össze. Reggel azonban, amikor a kapun ki akart osonni, a házmesterné észrevette, lármát csapott és a betörőt elfogták.

— (Női gyászruhák.) Gyászszettek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alihossza.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Eisenhut kiállítás a Mücsarnokban.

Budapest, október 2.

A nemrég elhunyt Eisenhut Ferenc műveiből kollektív kiállítást mutat be a Mücsarnokban ma megnyitott kiállítás.

A művészi kegyeletnek vélt eleget tenni a Társulat, amikor az élete idején elhunyt művész műveit külön kiállítás keretében mutatja be. Művének nagy részét ismerjük a rendes tárlatokról. A Kelet festője volt ő minden ízében. Tornaival együtt művészeink közül majdnem egyedül állanak a Kelet festői között.

Sajátságos vonása művészi hajlamának a Kelet iránti szeretele; két kisebb Tisza-parti képét s egynehány csataképét (zentai ütközet) leszámítva, majdnem kizárólag a keleti sujtekkel foglalkozik. Idejének nagyrészt Keleten töltötte; ám művészetének nem csupán időszakos kedvtelése készítette erre, művészi ösztöne vitte ebbe a csillogó szinompájú, hízár milióbe, amelyhez hű maradt egész életén át. Kezdetben inkább a keleti nép faji sajátágának érdekességei, szokásai, erkölcei érdeklik. A sujet, a bőven kínálkozó témák, a nép életnyilvánulásai — ezeknek variálása foglalja le kezdetben művészi látását. Még nem igen veszi észre, hogy ezek a bizarr témák az igazi művészlélek előtt csak mint keretei, formái milióje jelentkezhetnek, annak a művészi szabadságnak, amely nem a tárgyak érdekességében, csupán a genre-szerű felfogásban, hanem a tisztán művészi szépségekben keresi célját.

Hanem amikor a Kelet minden bizarságával, érdekességével, mint csupán csak téma, kezdi érdekességét veszíteni előtte, amikor megszokottá lesz előtte a milió, veszi észre, hogy nagyon belemélyedt a témákba s elhanyagolta a művészi gyönyörűséget. Szinte hirtelen csap át a plein-airbe s annak minden piktorai gyönyörűségét kezdi kiélvezni. Átmegy az izzó szinkálák tanulmányozásán, majd a fény, a világosság, a levegő-hatás kedvéért veszi ecsetjét kezébe. Megváltozik a pirosas-barna tónusa is s mindent a plein-airnek vet alá.

A patétikus elrendezés már nem izgatja, most már a kelet napfénye s ragyogó világossága vezet. A minuciózus, detailokban való nagy gond terhére válik, mert hisz azok ügyis csak rajzszépségükkel hatnak s ebben a lendületes fejlődésben végül eljut a dekoratív hatásig, amikor már csupa szinfoltokban lát mindent.

A sötétpirosas tónus helyett későbbi képein már a csillogó, fehér tónus dominál.

Kegyvesztelt-k című vázlatán például még a megvilágítás sem érdekli, a nagy képen már oldalt besűrűdő napsugarakat bocsát az egyik aktra, míg például Kairói bazár képen már tisztára a plein-air napfénye áraszt el mindent.

A műkedvelő közönség kedvére vásárolhat itt képet, rajzot, studiumot, a legtöbbje potom áron kapható, különösen ceruza- és tollrajzai lesznek kapások olcsóságuk miatt.

—ván,

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Micsinai Mihály a kir. táblán. Ma délelőtt tárgyalta a kir. tabla II. büntető tanácsa Horváth Béla bíró előadásában Micsinai Mihály postakocsi bűnügyét, aki június 3-án a kocsián volt 98.000 koronát ellopta. Micsinait nemcsak ez a lopás, hanem az az izgalmas hajsza is tette híressé, amelylyel a fővárosi rendőrség üldözte a főváros környékén, míg végül Jászapátiában néhány parasztember megismerte és elfogta. A törvényszék Micsinai Mihályt négyévi fegyházra ítélte a minősített lopás büntetése miatt. A mai táblai tárgyaláson, amelyen a vádlott és védőjének felelőzése alapán tárgyalták az ügyet, Etter Dezső ügyész felszólalása után helybenhagyták az elsőbírói ítéletet, azzal a változtatással, hogy Micsinainak itt három hónapi vizsgálati fogságot beszámítottak a büntetésbe. Az utolsó szót a kir. Kuria fogja kimondani, mivel a védő semmisségi panaszt nyújtott be az ítélet ellen.

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemebb hasajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci-körút 17., Török József, Király-utca és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., Népszínházai szemben, Fodor J. Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roib, József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnár és Moser, Koronaherceg-u., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

— **Hármas kivégzés Amerikában.** New-Yorkból táviratozzák lapunknak: Ma végezték ki a három **Van Wormer** fivért, kik két év előtt meggyilkolták Nagybatyjukat, **Hallenbeck** farmert. Az ítéletet Dalemorában (New-York államban) hajtották végre vilámsággal.

— **Egy havi fogház gyilkosságért.** Az *aradi* törvényszék előtt tegnap egy gyilkos állott vádlotként, aki megölte az anyja szeretőjét. Az áldozat ugyanis, **Riesz Bálint**, szétüben-hosszában azt hangoztatta, hogy neki a vádlott **Kurth György** édes anyjával több évvel ezelőtt szerelmi viszonya volt. A múlt év december hó 7 és 8-ika közötti éjjel **Riesz** betörte **Kurth** ablakát. A fiatal **Kurth** felöltözött erre, a korcsmába ment és tudakozódni kezdett a tettes után. Miután meggyőződött róla, hogy ez **Riesz Bálint** lehetett csak, aki ott ült az egyik asztalnál és fennen dicsekedett régi viszonyaival, annyira elkésredett, hogy meglesve áldozatát a korcsma ajtajában, egy kapával úgy fejbe vágta, hogy az nyomban szörnyet halt. A bíróság számos erkölcsi momentumot véve figyelembe, csupán *egy havi fogházat mért* a tettesre.

SPORT.

Őszi futtatások.

— *Ötödik nap.* —

Az idei őszi meeting, ugylátszik a meglepetések jegyében született. Vadabbnál-vadabb formaváltozások ejtik ámulathat futamról-futamra a közönséget s még le sem csillapodott az izgalom egy-egy meglepetés után, már megjön a másik szenzációs kvóta.

Természetes, hogy ez a lutrizás nincs előnyére versenyügynöknek s miután a közönség hangos panasza, melyek pullolásról, doppingról és más hasonló dolgokról beszélnek, már az igazgatóság is meghallotta, tegnap **Tannhäuser** győzelme után **Fries** Hanzit trénerrel felelősségre vonták lovának egyenlőtlen futásai miatt. Kíváncsian várjuk, hogy ez az enyhe figyelmeztetés használ-e valamit, de reméljük, hogy az igazgatóság ezután még nagyobb figyelemmel kíséri a lovak szokatlan gyors formaváltozásait.

A két utolsó futam eredménye a következő:

V. **Eladók handicapja.** Díj 2000 korona. Táv. 1000 méter. **Harkányi J. Corfu**-ja (lov. Russel) első, **Légyott** második, **Alkonyat** harmadik. Futottak még: **Jövőre**, **Sphinx**, **Takaros**, **Mademoiselle de Déols**, **Curieuse**, **Thibet** és **Gomb.** Tot. 10 : 152. Helyre 50 : 230, 126 és 182.

VI. **Welter-handicap.** Díj 3000 korona. Táv. 1400 méter. **Megyeri Krausz Lajos Camperdown**-ja (lov. Taral) első, **Baltimore** második, **Három a tánc** harmadik. Futottak még: **Vezér**, **Figyelem**, **Orbian**, **Condottiere**, **Biztos**, **Serenade**, **Pro gaiety** és **Guerilla**. Tot. 10 : 68. Helyre : 50 : 104, 98 és 202.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., **Báthory-utca 20. szám.** Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar Védő Egyesület. A magyar ipar és mezőgazdasági termékeknek védelmére és az idegen áru versenyére elleni oltalmára, vagyis az ország anyagi megerősítésére alakult **Magyar Védő Egyesület** ügyvezető bizottsága szeptember hó 15-én tartott ülésében az eddigi főtűkari állást beszüntette és ügyvezető igazgatói állást szervezett, melyre **Lóherer Andor** közgazdasági író választotta. **Lóherer Andor** a **Hazánk** olvasói nemcsak magvas cikkeiből, hanem azokból a gyakori folszólalásaiból is ismerik, amelyekkel a gazdák tanácsában minden közérdekű kérdésnél véleményét nyilvánítja. Ezért hát nekünk van legtöbb okunk arra, hogy a Magyar Védő Egyesület választását szerencsésnek tartsuk.

Német cukorgyárosok egyesülése. Miután a brüsszeli cukoregyezmény következtében a német cukorkartel fenmaradása lehetetlenné vált, a német finomító-gyárak «eladási egyesülése» (Verkaufsvereingung) név alatt ring-et alakítottak, mely egyelőre 1904. febr. 29-ikéig állna fenn. A nyerscukorgyárak, melyek a surtaxaban való részesedésük miatt a finomítókkal nem tudtak megegyezni, szintén akartak ilyen egyesülést alakítani. Ez a kísérlet azonban meghiúsult.

Gazdák tanulmányutja. A **Nyitrai Gazdasági Egylet** tanulmányi kirándulást rendezett **Levélbe** és **Óvárra**. **Levélben** megnézték a tejszövetkezetet, **Óvárott** a gazdasági akadémia és **Frigyes főherceg gazdaságát.** — **A Pozsonyi Gazdasági Egylet** **Mayer Henrik** viccellériskolai igazgató vezetése mellett megtekintették a **balatonedericsi** és a **balaton-tomaji szőlőket.** — **A zalai gazdák Ulicsný Károly** szőlő- és bor-felügyelő vezetésével a **farfahegy** állami szőlőtelepre rándultak és a modern szőlőgazdaság ismereteit tanulták meg. Ezt **Jákón** három napig tartó kurzus előzte meg, melyet **Darányi földművelésügyi miniszter** támogatásával tartottak a zalai gazdáknak.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 28.000 métermázsra 2 és fél fillérral magasabb áron.

Készárúzet.

Buza:

Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 7.90 korona, 200 mm. 80 k. 7.90 korona, 500 mm. 80 k. 7.90 korona, 100 mm. 80 k. 7.85 korona, 300 mm. 80 k. 7.90 korona, 200 mm. 80 k. 7.90 korona, 200 mm. 80 k. 7.82-5 korona, 300 mm. 80 k. 7.90 korona, 100 mm. 80 k. 7.82-5 korona, 100 mm. 80 k. 7.80 korona, 100 mm. 80 k. 7.90 korona, 200 mm. 79 k. 7.80 korona, 200 mm. 79 k. 7.82-5 korona, 100 mm. 79 k. 7.80 korona, 300 mm. 78-7 k. 7.80 korona, 1000 mm. 79 k. 7.90 korona, 200 mm. 79 k. 7.80 korona, 100 mm. 79 k. 7.72-5 korona, 300 mm. 78 k. 7.75 korona, 200 mm. 78 k. 7.75 korona, 100 mm. 78 k. 7.60 korona, 500 mm. 78 k. 7.72-5 korona, 100 mm. 78 k. 7.75 korona, 300 mm. 78 k. 7.67-5 korona, 200 mm. 78 k. 7.72-5 korona, 100 mm. 77 k. 7.60 korona.

Pestmegyei vidéki: 200 mm. 80 k. 7.82-5 korona, 300 mm. 79-5 k. 7.75 korona, 100 mm. 79 k. 7.80 korona, 200 mm. 79 k. 7.77 korona, 100 mm. 79 k. 7.67 korona, 100 mm. 78-5 k. 7.70 korona, 200 mm. 78 k. 7.70 korona.

Fejérmegyei: 200 mm. 78-5 k. 7.65 korona.

Hartai: 1500 mm. 78-5 k. 7.65 korona.

Csurogi: 3200 mm. 77 k. 7.62-5 korona.

Zentai: 300 mm. 77 k. 7.97-5 korona.

Szerémségi: 3950 mm. 76-3 k. 7.55 korona, 2400 mm. 76 k. 7.52 korona.

Rozs: 150 mm. 6.22-5 korona, 200 mm. 6.15 korona.

Zab: 100 mm. 5.60 korona, 100 mm. 5.50 korona.

Arpa: 150 mm. 5.50 korona, 100 mm. 5.50 korona, 100 mm. 5.40 korona.

Érték-tőzsde.

Kedvező hangulat mellett kezdődött a mai üzlet s bár a forgalom minden emociók nélkül bonyolódott le, az irányzat továbbra is szilárd maradt. Határozottan szilárd irányzatot követnek a járadékértékek, valamint a Városi villamos vasut részvények is.

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	645.50	646.25	645.75	—
Magyar hitelrészv.	709.—	711.50	710.50	—
4% koronajáradék	97.50	97.65	97.65	—
Jelzálogbank részv.	511.50	511.50	511.50	—
Rimamurányi	458.—	458.—	458.—	—
Allamvasut	647.25	648.25	648.—	—
Városi villamos	307.—	307.—	307.—	—
Budapesti Közut	595.—	595.—	595.—	—

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	646.50	—	—	—
Magyar hitel	711.50	—	—	—
4% koronajáradék	97.65	—	—	—
Jelzálogbank részv.	511.50	—	—	—
Rimamurányi	458.—	—	—	—
Allamvasut	648.50	—	—	—
Városi villamos	307.50	—	—	—
Budapesti Közut	595.—	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

A kis szökevény.

Milyen csök volt ez ahhoz a másikkhoz mérten. Ott kéjt, mámort pazarolt, itt alamizsnát nyújtott.

A férj fáradtan ereszkedett le a pamlagra és kopaszodó fejét nagy sárga zsebkendőjével törülgette, miközben kedvencét rövid lábain hirtáztta.

— Siess az ebédvel, Ella, vissza kell mennem az üzletbe gyorsan, B... y báróné nagyobb bevásárlást tesz nálam, össze kell egyet-mást állítanom.

— Már itt is van kis apám, éppen kedvenc ételedet főztem, magam készítettem el úgy, ahogy szereted.

(Az ember alig hiszi el, hogy ez a szép arcu kigyó most a legocsmányabb játékot üzi ezzel a szegény, bárgyu emberrel, aki küzd, fárad, csak-hogy az ő feleségének — a más szeretőjének — kényelmét, jólétét biztosítsa.)

— Mama! Ne mondjam meg apuskának, hogy itt volt a doktor bácsi?

A férj egy szemrehányó pillantást vetett az asszonykára s kebléből egy fájdalmas sóhaj tört elő. Olyan volt ebben a pillanatban, mint egy mártír, aki szó nélkül türi megaláztatását.

A kinos csöndet a szomszéd szobából behangzó hegedűszó zavarta meg. Egy fiatal mérnök «Rigolettó»-ból játszott valami áriát. Talán így hangzott:

Az asszony ingatag,
Alnok csalfa lény.

És az a nagy, erős ember két könyvet törült ki szeméből s aztán szó nélkül ment egyet-mást összeállítani.

Evek multak el, de az asszonyka csak a régi maradt. Az aranyfürtök közé az idő ezüstszálaka varázsolt s a régi szeretőt ujak váltották fel.

Egy nyalka huszártiszt, majd egy ábrándos poéta, aztán egy csinos jogászyerek. Ez a gyermekarcu asszonyka úgy változtatta szeretőit, mintha azok valami telesleges ruhadarabok lettek volna.

Elviseltük: eldobhatjuk.

Mindent eldobott már, csak egyet tartott meg magának közülök, egy nagy, görbehátú, szemüveges, vén bankárt, ezt sem szerelemből. Nyugtalan vére új és új élvezetek után vágyott. Ebben a parányi teremtésben a szenvedély egész vulkánja folyt. Ereiben a vér tüzes lávaként lüktetett s a kéj ördöge csiklandozta szüntelen.

Színházakban, estélyeken, hangversenyeken, korecsolyapavillonban mindenütt otthonos volt s körülrajongva a kisváros don Juanjaitól és mind-egyik részére volt egy nyájas szava, vagy egy biztató pillantása.

Hüségese lovagja volt a vén kopasz bankár, aki a férj barátja gyanánt szerepelt. Tisztét igazán hiven teljesítette s utójára annyira megszokták már őket együtt, hogy ha véletlenül egy ismerőssel találkozott az öreg, Pöstyén regényes fürdőhelyén (ahová az öreg szörnyű «csusz» bántalmait kergették), önkéntelenül felkiáltott, ha nem látta mellette kedves rokonát.

Az élvezetek virágát mohón tépte. És mikor megundorodott már annak illatától, valami ujat, valami szokatlant kívánt, valami regényes lovagkorbelt szerelmi kalandra vágyott. Várta a troubadurját, aki holdvilágnál lant pengetve megjelenik ablakánál és a kötélhágcsón elrabolja és hófehér paripáján elszárgul vele sziklavárába.

Amint így ábrándozik ablakánál, lent az utca másik oldalán egy alak jelenik meg s merőn szögezi tekintetét az ő ablakára.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék flu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

SZINHÁZAK.

Szombat, 1903. október hó 3-án.

M. kir. Operaház.

A walkür.

A „Nibelung gyűrűje” zenedráma-trilogia első része, 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét írta Wagner Richard. Kezdeté 7 órákor.

Nemzeti színház.

Két szék közt a pad alatt.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Calderon de la Barca. Kezdeté fél 8 órákor.

Népszínház.

Masinka.

Eredeti nagy operette 3 felvonásban. Írta Rössel Nándor. Zenéjét szerette Erkel Jenő. Kezdeté 7 órákor.

Vígyszínház.

Dr. Nebátsvirág.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Mars és Desvallières. Kezdeté fél 8 órákor.

Magyar színház.

A drótos töl.

Nagy operett előjátékkal 2 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerette Lehár Ferenc. Kezdeté fél 8 órákor.

Uránia.

Az orvos régen és most.

Kezdeté fél 8 órákor.

Fővárosi nyári színház.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerette Huszka Jenő. Kezdeté fél 8 órákor.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

II órákor! ————— II órákor!

Egy szenzációs per.

Bohózat. Írta Caprice.

Ezt megelőzi:

ÉJJEL A KASZÁRNYÁBAN.

Bohózat. Írta: Öreg baka.

A remek téliertben reggeli 5 óráig **Munczy Lajos** zenekara hangversenyez.

Schottola Ernő

A ruggantagyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrássy-ut 2. Legjobb minőségű gummitömítők kerti fecskendezésre árjegyzék ingyen.

HATSCHEK ARTHUR

Budapest, IV. kerület, Múzeum-körut 21. sz.

Időszórásos és fényképezőgépek és kellékek szaküzlete.

Különlegességekben ————— **dus választék jutányos árak mellett.**

E lap olvasói 10%-os kedvezményben részesülnek.

173 Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kérésre mindenki üzletszerűen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E. 956. jellege alatt a következő címre: Annoncen-Abtheilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.

Törlesztéses

kölcsönt!

Földbirtokra, házakra 4-65% mellett (töketörlesztéssel együtt) az értek 70%-ig. Közhivatalnokoknak 15 évi törlesztésre személyhitelt kezés nélkül katonai házassági óvadékra, továbbá minden hitelképes egynének legzorsabb és diskrét lebonyolítás mellett kiesszük. (Válaszbélyeg.)

Mellinger Oszkár

BUDAPEST, 148
IV., Ujlilág-utca 33. szám.

Magyar kir. államvasutak.

138.388/903. számhoz.

Hirdetmény.

Németalföld-osztrák-magyar vasuti kötélek.

(Díjtételek hatályon kívül helyezése.)

A fenti kötélek forgalomban 1901. évi jun. hó 1-től érvényes II. rész., 3. füzet című díjszabás 46 kivételes díjszabásának (fa és kéreg) 1. és 2. táblában I. A és II. A alatti kitüntetett díjtételek 1903. évi december hó 1-én pótlás nélkül hatályon kívül helyeztetnek.

A szóban forgó kivételes díjszabás árujegyzékében az A-b, valamint a B 1. szakasz ugyancsak 1903. évi december hó 1-től való érvénytelenül törölendő.

A m. kir. államvasutak, a részese vasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjazatik).

Hirdetéseket

felvesz a

„MAGYARSÁG” kiadóhivatala

VIII., Szentkirályi-u. 28.

Rendkívül érdekes dráma A LELKIISMERET

írta

Paul Anthelme.

Diszes kiadás 10 képpel igen finom papíroson.

Ára 2 korona. ————— Ára 2 korona.

= A „Magyarság” olvasóinak 25% kedvezmény. =

A dráma főhőse egy falusi plébános, ki a gyónási titok áldozata.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként

— **Egy korona 50 fillér,** —

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellett, kedvezményképen

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsejétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában kitünő szépirodalmi rész, 40-50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásív, diszes boríték van. A szabásminták magyarázata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám. a. Elismert legjobb harisnyák.

Feltétlen szabott és olcsó árak. ————— Feltétlen szabott és olcsó árak.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdéskérdésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körültekintőbb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyegen felül még 40 fillér küldendő.

Pénzkölcsön

budapesti házak házrészek II-ik és III-ik tételére, telkekre, környékbeli ingatlanokra, convertálások: 8 nap alatt. — Személyhitel magasabb rangú tisztviselőknek, katonatiszteknek, kereskedőknek 3 nap alatt. — Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácia-utca 10.

3 métermáza

lépésméret eladók. Ajánlatok Huszár Károly tanítóhoz intézendők Bel-Fürdőre (Tolnán).

Divatos bicikli

15 fttól feljebb, ugyanott bicikli alkatrészek féláron kaphatók. VIII., Dobozi-u. 21. órásnál.

Művészies munka!

KLEIN ADOLF
férfi-szabó üzletében
Budapest, VI., Desseffy-u. 23.

„Munkácsi”-hoz.
Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 fttól feljebb gyapjuszövet maradékból. Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Kívánatra mintákat küldök. Akadémiai szabászat szerint. Több évi tapasztalatot Neuländer Testvérek és Welner és Grünbaum cs. és kir. udv. szabóknál szereztem.

Zenedét végzett

zongora tanítónő ajánlkozik órák adására mérsékelt díjazásért Mária-u. 5., II. 29.

Iskolaszolgái

vagy posta- és távirószolgái állásra ajánlkozik Gaál András, áll. elemi iskolai szolga, Mező-Bodon up. Mező-Szengyel.

WEISZ JÓNÁS

órás- és ékszer-üzlet
Budapest, VI., Váci-körút 53.
Olcsó jó és pontos kiszolgálás. Három évi jótállás. Nagy választék inga-, zseb- és fali-órákban. Javítások házból és házhoz szállítanak.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Csinosan butorozott

szoba két urnak azonnal kiadó. VIII., Agteleki-utca 2-ik szám, II. em. ajtó 10.

Licht Mór

uri- és női cipész-mester
Budapest, Váci-körút 55.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltenek.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltenek.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló könyvelő, Erzsébet-körút 58, képez felnőtteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kelles könyvvel, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbeli megajánlhatják el a könyvvel.

Átadó lakás.

A Ferencvárosban egy — két utcai szobából és egy konyhából álló — lakás elutazás miatt nagyon jutányos feltételek mellett átadó. Értekezhetni Páva-u. 27. sz. alatt a házastárnál.

SZELLO R.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára
Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.)
Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. Javítások elfogadhatnak.

DRESZMANN KAROLY

BUDAPEST
borolva homoru-készítéssel villanyerővel. — Különleges szi üzlet borhely- és fodrászati-cikkekben. — Nagy raktár angol és svéd borolvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Idősebb tanító

vagy tanítónő felvétetik m. polg. leányiskolához. Cim a kiadóhivatalban. 2930

Egy villa

szabad kézből eladó Rákos-Szent-Mihály, Lajos-u. 396.

Kisegítő

vámoló, 384 korona bérel, a szolgálati napokon 1 kor. pótlékkal és 100 kor. ruhapénzzel javadalmazva felvétetik. Határidő: okt. 15. Cim a kiadóhivatalban. 1989

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-, magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kitérő referenciák. VII., Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Vámoló

800 kor. fizetéssel, 240 kor. lakáspénzzel és 100 korona ruhailletményvel felvétetik. Határidő: okt. 15. Cim a kiadóhivatalban. 1987

Hadservezsolga

felvétetik. Évi fizetés 1080 korona, szabályszerű lakáspénz és 120 kor. felszerelési járuléka. Német nyelv tudása megkívánatik. — Határidő: október 21. Cim a kiadóhivatalban. 1992

Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak, pontos kiszolgálás.

Aszodi S. és Társa

férfiszabó-mester

VIII., Kerepesi-ut 41. szám
(Adria-szálló épület).

Nagy választékú raktár angol és francia divat-kelmékben. Mérték szerinti megrendelések az általánosan elismert 14 ftt árakban a legújabb divat-kelmékből készíttetnek. — Kívánatra mintákat és mértékvételi utasítás bérmentve. 163

Tisztességes mellékjövedelem

minden állású urak és hölgyek részére írásbeli munkák, házi foglalkozás, mindennemű kézimunkák, cikkek, szabadalmazott cikkek képviselete és készítése által napi 12 koronától 80 koronáig. Több mint 200 ajánlatot tesz a Nebenverdienst Centrale in Delmenhorst 218. E. (Levélhez válaszbélyeg melléklendő.) 176

!! Központi szőnyegtelep vezet !!

Csakis Muzeum-körút 39. sz.,

a Muzeum-kerttel szemben.

Az őszi idény beálltával raktárunkat a legmagasabb igényeknek megfelelően, dusan felszereltük és ezáltal sikerült eddigi árunkat még alacsonyabbra redukálni. Egy összevethető vastag 8-részes matrac, 1 szirma-utánzatú ágyelő, 5 méter futó, 1 fűzőtákaró csak 9 ftt. 1 ágy (2 szarm) szövetágyon 1 ftt 15 kr. 2 ágy, 1 asztalterítő, összesen 2 ftt 50 kr. Fűzőszőnyeg 13 krtól feljebb. Ehdős-, háló- és szőnyegszőnyeg, különféle minőség és minden nagyságban, rendkívül olcsón. Tull-stórok (applikált) 4 fttől feljebb. Kombinált, saját föltölgéletem alatt készült posztó és pilós asztal- és ágyterítő, függönyök, a legújabb színek és legremekesebb összeállításban, még eddig nem létezett árakon.

Fölvhívás az összes intézetek, hivatalok, szállodák, vendéglők és kávéházakhoz. Mielőtt az őszi bevásárlásukat **pokrócokban** (szobák bevonására, ablakvédőnek és légnyom elhárítására) eszközölnék, kérem szives látogatásukat a **minőség és árak** tájékozása céljából. **Sima** (zöld, bordó) **pokróc**, 120 cm. széles, méterje 1 ftt 40 kr. — Nagy előny vidéki vevőknek: 100 fttos vételnél egyes fogatom. 300 fttos vételnél kettős fogatu gummikerekkel áll teljes napon a vevő rendelkezésére. 164

500 forintot

fizetek annak, ki **Bartilla fogvizének** használatát mellett — üvege 35 kr. — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 krajcár.)

BARTILLA WINKLER ED.
Wien, 19/1., Sommergasse 1. Főraktár Budapesten: Török J. Király-u. 12., Andrássy-ut 29., Dr. Egger Váci-körút 17. Csakis Bartilla fogviz kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. 9

Balaton csarnok V. Vadász- és Hajnal-u. sarok.

Saját épületében **kávéház és szálloda**
ma megnyitott ujonnan átalakítva. Naponta kitérő cigányzene. Szálloda-szobák 3 korona. Ker. utasoknak 20% engedmény. Tisztelettel
157 **Veszprémi Steiner Sándor.**

Kézimunkák
s anyagok legjobban kaphatók **CZAMRA RÓBERT**, Budapest, IV., Zsibárus-utca 5. sz. Egyedüli kézimunka-üzlet, mely művészi irányra szült fektet, különleges magyar stílus rajzok s applikációkban. Mindennemű hímzőszövetek, kötő- és horgoló-anyagok dus választékban. Iskóláknak 10% engedmény. Vidékre minták bérmentve. 165

Megjelent!

Szekrényi Lajos fordításában.
Lewis Wallace, Ben-Húr, regény Krisztusról, két díszes kötet, 399 és 397 lap, 101 képpel. Ára a két kötetnek 12 korona.
Sienkiewicz Henrik, Quo vadis? regény Nero császár korából, két díszes kötetben 289 és 308 lap, 36 képpel. Lengyelből és teljesen a lengyel eredeti szerint tartva. A két kötet ára 9 korona.
Sienkiewicz Henrik, Volyodyjovszki ur, (a kis lovag) tört. regény a lengyel-török háború korából. A két kötet (290 és 283) lap ára díszkötésben 8 korona 40 fillér.
Dr. May Károly, Karácsony, Utazási regény. A 600 lapot tartalmazó kötet ára díszkötésben 6 korona.
Kaphatók a Magyarság kiadóhivatalában.
BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-u. 28.

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **MEHRENTREU** és **FUCHS** testvérekénél Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Grossmann B. és Társa

Erzsébet-körút 12. I/9. 14—16 forintért férföltönyök mérték után készíttetnek a legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12—11.

Nyomatott a «Stephaneum» körtorgó gépén Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.